

แผนการบริหารความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปี พ.ศ. 2563

โรงเรียนแม่เจดีย์วิทยาคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต มาตรการป้องกันการทุจริตจะสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วย ลดความเสี่ยงด้านการทุจริต รวมถึงการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากร อันเป็น การป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ด้วยการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาในองค์กรนับเป็นหลักประกันใน ระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีพบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด หากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มี การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการ เตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เพื่อให้โรงเรียนมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพ

กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี 4 กระบวนการ ดังนี้

1. Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาแล้ว สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำอีก
2. Detective : เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง เพื่อให้ตรวจพบตั้งแต่เริ่มแรก และมีกระบวนการยับยั้งระดับความเสี่ยง
3. Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่น่าไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Know Factor) ต้องหลีกเลี่ยง ด้วยการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อปิดช่องว่างให้เกิดการทุจริต
4. Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันไว้ล่วงหน้าในประเด็นที่ไม่ปรากฏมาก่อน เป็นการประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

ความหมาย

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ด้าน ดังนี้

- 1) ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ
- 2) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- 3) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากร

ภาครัฐ

วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

การวิเคราะห์เริ่มจากการระบุความเสี่ยงจากกระบวนการปฏิบัติงาน อธิบายรูปแบบพฤติกรรม เหตุการณ์ ความเสี่ยงต่อการทุจริต การวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ กับระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง และการกำหนดมาตรการ/แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต

1) การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ประเภทความเสี่ยงการทุจริต ประกอบด้วย

Known Factor (เกิดขึ้นแล้ว)	ความเสี่ยง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ที่เคยเกิดมาก่อนคาดหมาย ได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ ตามที่เคยมีประวัติอยู่แล้ว
Unknown Factor (ยังไม่เกิดขึ้น)	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากจากการพยากรณ์ ประเมินการล่วงหน้า ในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

โรงเรียนประเมินความเสี่ยงทางทุจริตด้าน

ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่

ชื่อกระบวนการ

“ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่”

ตารางที่ 1 แสดงระบุความเสี่ยงการทุจริต

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		เคยเกิดขึ้นแล้ว	ยังไม่เคยเกิดขึ้น
1	ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่		✓

2) การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ความหมายของสถานะความเสี่ยง มีรายละเอียด ดังนี้

1. สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ
2. สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวังใน ระหว่างปฏิบัติงานตามปกติและควบคุมดูแลได้
3. สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงาน ภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงาน ตามหน้าที่ปกติ
4. สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรภายนอก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจนและกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดอย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ 2 แสดงสถานะความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
1	ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่	✓			

3) ระดับความเสี่ยง

(1) ระดับความจำเป็นในการเฝ้าระวัง มีแนวทางการพิจารณา ดังนี้

- กิจกรรม/ขั้นตอนหลักที่สำคัญ (MUST) หมายถึง มีความจำเป็นสูงมากในการเฝ้า ระวังความเสี่ยงการทุจริต และต้องทำการป้องกัน (ไม่ดำเนินการไม่ได้) ค่าที่อยู่ใน ระดับ 3 หรือ 2

- กิจกรรม/ขั้นตอนรองของกระบวนการงาน (SHOULD) หมายถึง มีความจำเป็นไม่สูงต่อ การเฝ้าระวัง ความเสี่ยงการทุจริต ค่าที่อยู่ในระดับ 1
- (2) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางการพิจารณา ดังนี้
- กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงหน่วยงานอื่น ที่เกี่ยวข้อง ค่าอยู่ที่ 2 หรือ 3
- กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม ค่าอยู่ที่ 2 หรือ 3
 - กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการกลุ่มเป้าหมาย ค่าอยู่ ที่ 2 หรือ 3
 - กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น มีผลกระทบต่อกระบวนการภายในหรือกระทบ ด้านการเรียนรู้ องค์ความรู้ ค่าอยู่ที่ 1 หรือ 2

4) การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ระดับการควบคุมความเสี่ยง แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ องค์กรไม่มีผลเสียหายทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

ระดับพอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังดำเนินการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการองค์กร แต่ยอมรับได้

ระดับอ่อน : จัดการไม่ได้หรือเพียงบางส่วน เกิดจากรายจ่ายเพิ่ม มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ 3 แสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
			ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
1	ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการดำเนินงาน หรือการปฏิบัติหน้าที่	ดี	✓		

แบบบริหารความเสี่ยงการทุจริต

ความเสี่ยงด้าน	กระบวนการงาน/งาน	รูปแบบ พฤติการณ์ ความเสี่ยง การทุจริต	มาตรการป้องกัน การทุจริต	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่	การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่	การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของ การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่	1) ควบคุม กำกับดูแลให้ เจ้าหน้าที่และบุคลากรทางการศึกษา ดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส หากเจ้าหน้าที่และบุคลากรทางการศึกษา แสวงหาผลประโยชน์ เป็นความผิดวินัยร้ายแรง	ต.ค. 62 – ก.ย. 63	กลุ่มบริหารงานวิชาการ กลุ่มบริหารงานอำนวยการ